Valg av tregulv: Heltre eller 1-stavsparkett?

Ønsker du et massivt tregulv og lurer på om du skal velge heltre- eller lamellplank? Både fornuft og følelser bør ha sin stemme i valget. Her er fordeler og ulemper med de tilsynelatende like tregulvtypene.

Av Bjørg Owren/ifi.no, ifi.no

Tregulv plank er det mest populære av tregulvene om dagen. Stadig flere velger ønsker seg et mer massivt utseende enn det 2- og 3-staven kan gi. Men plank er ikke bare plank; det finnes to varianter av disse tregulvene: heltre eller lamellplank. Fra gammelt av er det heltre som har vært mest brukt her til lands, men nå er lamellplank, gjerne kalt 1-stavsparkett, vel så populært. Hovedforskjellen er at mens heltre består av ett helt bord, er parketten sammensatt av flere sjikt lagt oppå hverandre.

- Når gulvet er lagt er det liten forskjell rent visuelt om det er lamellplank eller heltre. Dette handler mye om psykologi, sier Arnstein Dalum Frøyse på Skattekammeret, som leverer tregulv til det litt kresne gulvmarkedet.

- For noen er det viktig å vite at det er hel ved tvers gjennom. Mange opplever at de får et mer autentisk gulv da, sier han.

Heltre lever

Han presiserer at det er en vesentlig forskjell; en lamellplank vil, på grunn av sin spesielle oppbygging, være mer stabil i forhold til fukt enn heltre, og vil ikke sprekke opp mellom bordene i like stor grad som heltre.

Tre er et levende materiale, på godt og vondt, og det beveger seg i takt med den relative luftfuktigheten. Det vises tydeligst på sprekkene mellom plankene som krymper og utvider seg gjennom året i takt med svingningene i den relative luftfuktigheten. Tett om sommeren, og små sprekker om vinteren med tørr luft og mye fyring.

- Dette er noe av sjarmen med et heltregulv, sier Dalum Frøyse.

Truls Skaugen fra Södra Interiør, som også leverer heltre og lamellplank, er enig i at dette langt på vei er en smakssak.

En lamellparkett med midtsjikt av høy kvalitet har trinnlyd som heltre. Når gulvet er lagt er det vanskelig å se om det er heltre- eller lamellplank.

Lyden av massivt gulv

- Hvordan gulvet oppleves påvirkes også av lyden i gulvet, sier Skaugen.

Han viser til trinnlyden som oppstår når vi går på gulvet. Ulike materialer har sin klang. Gulv med en tett og dump klang virker mer massivt enn et gulv med en skarp klakkelyd.

- Et heltregulv har sin egen tunge klang. I en lamellplank er kjernen i planken avgjørende for hvor massivt gulvet oppleves. Her er det kvaliteten på materialene i mellomsjiktet det handler om, både type treslag og formen på årringene, forklarer Skaugen.

I dag brukes det mest furu eller gran som kjerne. Furu, som Södra bruker mest av, gir en tyngre klang. Tette og stående årringer gir den «tetteste klangen», i følge Skaugen.

Tykkelsen på slitesjiktet påvirker også opplevelsen av massivitet og lunhet. Et sjikt på 3,5 mm gir en langt bedre opplevelse enn en parkett med 2 mm sjikt.

Mer stabil ved varme

Ved gulvvarme er lamellplank den beste løsningen. Selve oppbyggingen av planken gjør den mer formstabil, og den påvirkes mindre av temperatursvingninger.

Ikke dyrere med heltre

- For noen er det også et miljøaspekt i dette, sier Dalum Frøyse. Et lamellgulv er mer bearbeidet industrielt, men på den annen side er det bedre utnyttelse av stokken ved at man får tre bord ut av hver plank.

Prismessig ligger 1-stavs parkettplank noe over heltregulv. Dette varierer selvfølgelig med bredder, tykkelser og lengder.

- Det er en misforståelse at heltre er dyrere enn lamellplank, sier Truls Skaugen. Heltre ble lenge sett på som typisk hytteprodukt, men det har snudd, sier Skaugen.

Heltregulv

Gulvbord av massivt tre lages av ulike treslag, mest vanlig i Norge er furu og eik. Andre treslag brukes også, men i mindre omfang. Gulvbordene er høvlet og profilerte og det er stor variasjon i bredde og lengde på hva som leveres.

Lamellgulv

Dette er planker vi ofte omtaler som 1-stavsparkett. Gulvbordene er bygget opp av flere sjikt som er limt sammen. Ved å krysse fiberretningen motvirkes bevegelsen i treet på en effektiv måte. Øverste sjiktet, det såkalte slitesjiktet er det treverket man ser og går på. Sjiktene under består også av treverk, men som regel av en annen sort enn slitesjiktet.

Mer informasjon

Alfort & Cronholm

Golvabia

Rappgo

SAGA Parkett

Skattekammeret

Södra Interiör

Tarkett